

Umeå Vatten och Avfall AB

Org nr 556492-0287

Årsrapport

Vatten & Avlopp samt Avfall & Återvinning

för räkenskapsåret 1 januari - 31 december 2023

Umeå Vatten och Avfall AB

Org nr 556492-0287

VA- och Avfallsrapport 2023 Umeå Vatten och Avfall AB

Denna Rapport upprättas som ett komplement till årsredovisningen för Umeå Vatten och Avfall AB i syfte att uppfylla reglerna och informationskraven i den kommunala självkostnadsprincipen och Lagen om allmänna vattentjänster (2006:412).

Allmänt om verksamheten

Umeva (Umeå Vatten och Avfall AB) är ett helägt dotterbolag till Umeå Kommunföretag AB. Umeva äger Umeå kommuns vatten-, avlopps- och avfallsanläggningar och är huvudman för den allmänna vatten- och avloppsanläggningen i Umeå kommun. De lagar som främst styr Umeva:s verksamhet är kommunallagen, lagen om allmänna vattentjänster och miljöbalken.

Umeva är delägare till 90 procent av kompetensbolaget Vakin (Vatten- och Avfallskompetens i Norr AB). Vakin anlitas av Umeva för att utföra alla uppgifter kopplade till produktion och distribution av vatten samt avledning och rening av avloppsvatten inom Umeå kommun. Detsamma gäller för insamling av hushållsavfall, hushållens grovavfall och tömning av slambrunnar. Umeva äger anläggningarna och är ytterst ansvarig för verksamheten medan Vakin bedriver verksamheterna i form av en driftentreprenad. Vakin utför även motsvarande tjänster för Vinva (Vindeln Vatten och Avfall AB) som äger Vindelns kommuns vatten-, avlopps- och avfallsanläggningar och är delägare av Vakin till 5 procent samt Nordva (Nordmaling Vatten och Avfall AB) som äger Nordmaling kommuns vatten-, avlopps- och avfallsanläggningar och är delägare av Vakin till de resterande 5 procenten.

Umeå Vatten och Avfall AB har sitt säte i Umeå.

Rapporten är upprättad i svenska kronor, SEK.

Utveckling av företagets verksamhet, resultat och ställning*Belopp i tkr*

<i>Vatten och Avlopp</i>	2023	2022	2021	2020
Nettoomsättning	325 674	306 365	293 595	284 096
Rörelseresultat	32 974	24 095	25 162	21 066
Rörelsemarginal %	10%	8%	9%	7%
Balansomslutning	2 022 057	1 783 308	1 703 803	1 523 827
 <i>Avfall och Återvinning</i>	 2023	 2022	 2021	 2020
Nettoomsättning	143 485	118 654	110 075	109 577
Rörelseresultat	3 336	-4 617	-1 335	1 105
Rörelsemarginal %	2%	-4%	-1%	1%
Balansomslutning	121 948	111 516	119 462	101 071

Totala rörelseintäkter för året uppgår till 487 mnkr (442 mnkr för 2022). Totala resultatet efter finansnetto uppgår till -3,7 mnkr (-12,2 mnkr).

I årets resultat avgår överuttag avseende VA-taxekollektivet i form av avsättning till fond för säker vattenförsörjning Umeå (VA) -17,8 mnkr efter upplösning av tidigare fonderat resultat kopplat till Öns avloppsreningsverk 2 mnkr. Avfall- och återvinningsverksamheten gör 2023 ett överuttag uppgående till 1,8 mnkr som balanseras som eget kapital emot tidigare underskott.

Umeå Vatten och Avfall AB

Org nr 556492-0287

Brukningstaxan för Vatten- och avloppsverksamheten höjdes inför 2023 enligt beslut med i genomsnitt 6% vilket har gett motsvarande 15,8 mnkr mer i taxeintäkter jämfört med 2022. Ingången till år 2023 präglades av stor osäkerhet kring marknadspriset på el. Det fanns inga andra prognoser än att samma höga priser som rådde i slutet av år 2022 skulle fortsätta under större delen av år 2023. Många länder i Europa vidtog snabbt åtgärder för att minska beroendet av fossila bränslen från öst och deras behov av importerad elektricitet minskade. Kostnaden blev därför ca 1,6 mnkr lägre än förra året. Vakins rörelsekostnader har ökat jämfört med 2022 som en effekt av lönerörelse, inflation samt satsning på IT-projekt uppgående till 7,8 mnkr. Vatten- och avloppsverksamheten fick i slutet av 2022 hantera större kostnader bland annat som följd av ett exploateringsavtal för Trafikplats Södra Ön 2,4 mnkr vilket saknar motsvarighet 2023. Avsättningar för skadeärenden är 2,1 mnkr lägre jämfört med 2022. Kombinationen av en ökad investeringsvolym och en högre snittränta under 2023 jämfört med 2022 har medfört ökade räntekostnader om 11,4 mnkr.

För Avfall- och återvinningsverksamheten höjdes avfallstaxan med i genomsnitt 28 % från 1 februari 2023 vilket resulterat i ökade taxeintäkter motsvarande 27 mnkr jämfört med föregående år. Kostnaden för underentreprenader avseende behandling av avfall har ökat med 9 mnkr jämfört med föregående år till följd av ökade kostnader för behandling och utsläppsrätter samt ökade kostnader för avfallstransporter, främst insamlingsentreprenad.

Nettoinvesteringarna för året uppgår till 287 mnkr (148 mnkr för 2022).

De tre största investeringarna utgörs av:

Utbyggnad av Forslunda vattenverk	97,4 mnkr
Kvarnvägen, reinv. VA-ledningar & tryckspilledning fr pumpstation	15,6 mnkr
Sävar ÄVC, ombyggnation ÄVC samt anpassning till ÄVC+	9,4 mnkr

Umeva är taxefinansierat och tar betalt utifrån nödvändiga självkostnader. Eventuella överuttag och underskott bör återföras alternativt belasta VA- eller Avfallstaxekollektiven inom tre år från att de uppkom genom återbetalning, taxesänkning, taxehöjning eller restriktiv taxehöjning i förhållande till kostnadsökning för att uppnå kostnadstäckning över tid. I enlighet med ovanstående regler redovisas överuttag som en kortfristig skuld och det överuttag som skett för framtida investeringar redovisas enligt Lagen om allmänna vattentjänster (2006:412) som en långfristig skuld och löses upp i takt med att anläggningen skrivs av.

Väsentliga händelser under räkenskapsåret

För Vatten- och avloppsverksamheten blev kostnaderna för 2023 generellt lägre än vad som befarades. Omvärldsläget och stora osäkerheter kring både prisbilder och tillgänglighet av bland annat material, entreprenader, energi och drivmedel drev upp prognosen men slutresultatet blev bättre än väntat. Högre intäkter i kombination med lägre rörelsekostnader möjliggjorde för Vatten och avloppsverksamheten att avsätta ytterligare medel till investeringsfond för Hållbar vattenförsörjning.

VA-taxan 2023 för Umeå Kommun är utformad utifrån branschorganisationen Svenskt Vatten:s normalförslag, P96, som togs fram i samband med att lagen om allmänna vattentjänster (vattentjänstlagen) trädde i kraft 2007. Svenskt vatten har tagit fram ett nytt förslag till VA-taxa (P120) som ersätter den tidigare publikationen P96. Målsättningen är först och främst att ge stöd till Sveriges kommuner att ta fram taxeföreskrifter som uppfyller vattentjänstlagens krav, samtidigt som föreskrifterna ska vara enkla att förstå, tillämpa och kommunicera. Med anledning av detta har det under 2023 genomförts ett arbete i syfte att följa tillämpliga delar i P120 med omarbetad taxekonstruktion för 2024. Arbetet med den nya taxekonstruktionen har varit utmanande i den meningen att den kräver ny typ av fastighetsdata som har varit svår att få tillgång till av bland annat juridiska skäl. Målsättningen är att under 2024 arbeta med datakvalitet för att fullt ut med början 2025 tillämpa alla delar i P120. Dessa tillkommande delar består av små lägenheter och lagerlokaler.

Situationen i omvärlden med bland annat kriget i Ukraina har lett till ökande och mer varierande priser på framför allt kemikalier och el. Däremot har både elmarknaden och kemikaliemarknaden stabiliserats under andra halvan 2023. Kostnaden för transport och behandling av slam har ökat stadigt sedan år 2022. Till stor del beroende på ökade bränslekostnader men även av andra avgifter. Detta ledde till högre kostnader (1,8 miljoner) jämfört med föregående år. Från och med 2021 har det akuta avhjäljande underhållet stadigt minskat vilket bidragit till ett lägre utfall jämfört prognos. Generellt kan sägas att ett planerat underhåll kostar 50% av ett akut avhjäljande underhåll. De nya fjärravlästa vattenmätarna har också bidragit till att Vatten- och avloppsverksamheten vid ett tidigare skede kan detektera och lokalisera läckor.

Umeå Vatten och Avfall AB

Org nr 556492-0287

I projektet "Hållbar vattenförsörjning", för en ny vattentäkt i Vännäs kommun, genomfördes under 2023 schaktning av infiltrationsbassänger. Vid schaktningen uppdagades oförutsedda markförhållanden, vilket resulterade i att kostnaderna blev högre än planerat.

För att få ett bättre underlag inför nästa års investeringsbudget har ett bolagsinternt utredningsforum startats upp. Syftet är att bättre följa upp och prioritera utredningsarbetet och därmed möjliggöra att färdiga utredningar för högt prioriterade åtgärder finns framtagna inför budgetarbetet för 2025.

För Avfall- och återvinningsverksamheten blev rörelsekostnaderna för 2023 generellt högre än vad som befarades i prognosen vid tertial 2 men även intäkterna blev högre än prognostiserat. Nettoeffekten blev att Avfall- och återvinningsverksamheten gör ett överuttag uppgående till 1,8 mnkr som balanseras emot tidigare underskott.

Inom Avfall- och återvinningsverksamheten pågår arbetet med utbyggnaden av obemannade återvinningscentraler (ÅVC Plus), vilket kommer förbättra tillgängligheten för bolagets kunder. Utbyggnaden pågår i nuläget både i Holmsund och Sävar, där anläggningarna beräknas vara klara och kan driftsättas 2024.

Införandet av ett flertal nya avfallsfraktioner på bolagets återvinningscentraler kommer att slutföras under året. Syftet är att få renare avfallsflöden som kan materialåtervinnas.

Förväntad framtida utveckling

Umeå kommuns tillväxtnål innebär stora investeringsbehov i VA-infrastruktur. En utbyggnad av kommunal VA-försörjning enligt kommunens VA-strategi kräver stora investeringar samtidigt som befintlig anläggning är i behov av stora underhållsåtgärder. Ökade reningskrav av spillvatten, t ex av läkemedelsrester, förväntas beslutas och hanteringen av slam kommer att fördyras till följd av nya lagkrav.

Under 2024 fortsätter arbetet med att ta fram en långsiktig investeringsplan som syftar till att möta kommunens mål om 200 000 invånare 2050. Detta arbete är väsentligt för att prioritera rätt åtgärder vid rätt tidpunkt för att möta tillväxt och undvika överkapacitet. En bristande planering driver kostnader för bolaget och därmed även dess kunder.

För Avfall- och återvinningsverksamheten beslutade regeringen under 2022 om förändringar i förordningen om producentansvar för förpackningar. Från och med den 1 januari 2024 ansvarar kommunerna för insamling av förpackningar från hushåll genom fastighetsnära insamling eller lättillgängliga insamlingsplatser. Införandet innebär ett övertagande av befintligt system som i nuläget består av ca 80 st återvinningsstationer (ÅVS) runt om i kommunen. Regeringen har även beslutat att från den 1 januari 2027 införs fastighetsnära insamling av förpackningar för samtliga fastighetsägare. Detta innebär att beslut måste fattas om insamlingssystem för alla typer av fastigheter under 2024 om upphandlingar och andra förberedelser ska kunna genomföras i tid.

Väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer

De största riskerna rörande produktion av vatten och rening av spillvatten är fortsatt tillgången till kemikalier, styr- och reglerutrustning, avsättning för avvattnat slam och hot mot IT och process-IT. Variationen i marknadspriser för väsentliga insatsvaror och tjänsteleveranser är fortfarande stor och skapar en ekonomisk osäkerhet.

En väsentlig risk inom Vakin är kompetensförsörjning och att bolaget blir alltmer beroende av externa tjänsteleverantörer inom el och automation. Det har varit brist på arbetskraft under en lång tid inom det aktuella kompetensområdet och den starka expansionen inom industrin i regionen skapar stor efterfrågan på personal med sådan kompetens.

Umeå Vatten och Avfall AB

Org nr 556492-0287

Utifrån de omfattande översvämningsskadorna som skedde på Rödäng och Västerslätt hösten 2020 har avsättningar för skadeersättningar bokats upp. Omfattningen av dessa har via de inkomna regressframställningarna börjat klarna. Osäkerheter gällande ansvarsfrågan kvarstår för skadorna på Rödäng och Västerslätt. En extern advokatfirma är anlitad för att bistå Umeva i det fortsatta arbetet. En annan stor osäkerhet gäller en skada som uppstått vid vattenförsörjningen av Norrmejerier, detta ärende bedöms vara avgjort under våren 2024.

Den pågående klimatförändringen väntas resultera i fler och kraftigare regn. Detta påverkar främst de centrala delarna av Umeå tätort. Det befintliga systemet för hantering och bortledning av dagvatten klarar inte de flöden som uppstår och vid kraftiga regn svämmar bäcksystemen över och skador på bebyggelse uppstår.

Från och med den 1 januari 2024 ansvarar kommunerna för insamling av förpackningar från hushåll genom fastighetsnära insamling eller lättillgängliga insamlingsplatser. Det finns en risk att den ekonomiska ersättningen från producenterna inte kommer att täcka de kostnader som övertagandet i kommunal regi innebär.

Umeå Vatten och Avfall AB

Org nr 556492-0287

Resultaträkning - Vatten och Avlopp

<i>Belopp i tkr</i>	<i>Not</i>	<i>2023</i>	<i>2022</i>
Nettomsättning	2	325 674	306 365
Övriga rörelseintäkter		6 191	6 014
		<u>331 866</u>	<u>312 379</u>
Rörelsens kostnader			
Övriga externa kostnader		-238 114	-230 876
Personalkostnader		-378	-412
Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella anläggningstillgångar		-60 355	-56 740
Övriga rörelsekostnader		-45	-256
Rörelseresultat		<u>32 974</u>	<u>24 095</u>
Resultat från finansiella poster			
Räntenetto		-32 974	-24 095
Resultat efter finansiella poster		<u>0</u>	<u>0</u>
Årets resultat		<u>0</u>	<u>0</u>

Umeå Vatten och Avfall AB

Org nr 556492-0287

Balansräkning - Vatten och Avlopp

<i>Belopp i tkr</i>	<i>Not</i>	<i>2023-12-31</i>	<i>2022-12-31</i>
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Immateriella anläggningstillgångar			
Koncessioner, patent, licenser, varumärken samt liknande rättigheter		2 440	1 770
Förskott avseende immateriella anläggningstillgångar		879	183
		<u>3 319</u>	<u>1 953</u>
Materiella anläggningstillgångar			
Byggnader och mark		598 388	582 904
Inventarier, verktyg och installationer		1 022 622	964 181
Pågående nyanläggningar och förskott avseende materiella anläggningstillgångar		301 047	155 335
		<u>1 922 058</u>	<u>1 702 420</u>
Finansiella anläggningstillgångar			
Andelar i koncernföretag		2 605	2 605
Fordringar hos koncernföretag		18 212	1 226
		<u>20 817</u>	<u>3 831</u>
Summa anläggningstillgångar		1 946 194	1 708 204
Omsättningstillgångar			
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		65 964	62 456
Fordringar hos koncernföretag		4 327	7 757
Aktuell skattefordran		235	463
Övriga fordringar		2 397	1 489
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		831	897
		<u>73 754</u>	<u>73 062</u>
Kassa och bank			
Kassa och bank		2 109	2 042
		<u>2 109</u>	<u>2 042</u>
Summa omsättningstillgångar		75 864	75 104
SUMMA TILLGÅNGAR		2 022 057	1 783 308

Umeå Vatten och Avfall AB

Org nr 556492-0287

Balansräkning - Vatten och Avlopp

<i>Belopp i tkr</i>	<i>Not</i>	<i>2023-12-31</i>	<i>2022-12-31</i>
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
<i>Eget kapital</i>			
Bundet eget kapital		28 035	28 035
Balanserat resultat inkl årets resultat		1 083	1 083
		<u>29 118</u>	<u>29 118</u>
<i>Avsättningar</i>			
Övriga avsättningar		20 226	21 219
		<u>20 226</u>	<u>21 219</u>
<i>Långfristiga skulder</i>			
Skulder till moderföretag		1 426 667	1 239 965
Övriga skulder	4	466 168	431 608
		<u>1 892 835</u>	<u>1 671 573</u>
<i>Kortfristiga skulder</i>			
Förskott från kunder		210	587
Leverantörsskulder		34 857	30 094
Skulder till koncernföretag		35 701	16 279
Övriga skulder		3 075	4 000
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	5	6 037	10 437
		<u>79 878</u>	<u>61 398</u>
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		<u>2 022 057</u>	<u>1 783 308</u>

Umeå Vatten och Avfall AB

Org nr 556492-0287

Resultaträkning - Avfall och Återvinning

<i>Belopp i tkr</i>	<i>Not</i>	<i>2023</i>	<i>2022</i>
Nettoomsättning	2	143 485	118 654
Övriga rörelseintäkter		2 475	1 977
		<u>145 960</u>	<u>120 631</u>
<i>Rörelsens kostnader</i>			
Övriga externa kostnader		-137 492	-120 130
Personalkostnader		-162	-152
Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella anläggningstillgångar		-4 968	-4 963
Övriga rörelsekostnader		<u>-2</u>	<u>-2</u>
Rörelseresultat		<u>3 336</u>	<u>-4 617</u>
<i>Resultat från finansiella poster</i>			
Räntenetto		-1 490	-1 401
Resultat efter finansiella poster		<u>1 846</u>	<u>-6 018</u>
Årets resultat	3	<u>1 846</u>	<u>-6 018</u>

Umeå Vatten och Avfall AB

Org nr 556492-0287

Balansräkning - Avfall och Återvinning

<i>Belopp i tkr</i>	<i>Not</i>	<i>2023-12-31</i>	<i>2022-12-31</i>
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>			
Byggnader och mark		70 588	71 493
Inventarier, verktyg och installationer		5 835	6 511
Pågående nyanläggningar och förskott avseende materiella anläggningstillgångar		3 246	1 836
		<u>79 670</u>	<u>79 840</u>
<i>Finansiella anläggningstillgångar</i>			
Andelar i koncernföretag		995	995
Fordringar hos koncernföretag		8 010	474
		<u>9 005</u>	<u>1 469</u>
Summa anläggningstillgångar		88 675	81 309
Omsättningstillgångar			
<i>Kortfristiga fordringar</i>			
Kundfordringar		29 012	24 119
Fordringar hos koncernföretag		1 903	2 996
Aktuell skattefordran		103	179
Övriga fordringar		261	193
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		1 994	2 721
		<u>33 273</u>	<u>30 207</u>
SUMMA TILLGÅNGAR		121 948	111 516

Umeå Vatten och Avfall AB

Org nr 556492-0287

Balansräkning - Avfall och Återvinning

<i>Belopp i tkr</i>	<i>Not</i>	<i>2023-12-31</i>	<i>2022-12-31</i>
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
<i>Eget kapital</i>			
Bundet eget kapital		1 965	1 965
Balanserat resultat inkl årets resultat		-6 924	-8 770
		<u>-4 959</u>	<u>-6 805</u>
<i>Långfristiga skulder</i>			
Skulder till moderföretag		82 696	88 419
		<u>82 696</u>	<u>88 419</u>
<i>Kortfristiga skulder</i>			
Förskott från kunder		121	306
Leverantörsskulder		20 127	15 658
Skulder till koncernföretag		20 614	8 470
Övriga skulder		1 775	2 081
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	5	1 574	3 387
		<u>44 212</u>	<u>29 903</u>
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		121 948	111 516

Umeå Vatten och Avfall AB

Org nr 556492-0287

Noter*Belopp i tkr om inget annat anges***Not 1 Redovisningsprinciper****Immateriella tillgångar***Övriga immateriella anläggningstillgångar*

Övriga immateriella anläggningstillgångar som förvärvats är redovisade till anskaffningsvärde minskat med ackumulerade avskrivningar och nedskrivningar.

Avskrivningar

Avskrivning sker linjärt över tillgångens beräknade nyttjandeperiod. Avskrivningen redovisas som kostnad i resultaträkningen.

Förvärvade immateriella tillgångar

Dataprogram

3-8 år

Servitut

- år

Bolagets immateriella anläggningstillgångar som utgörs av inskrivna rättigheter (servitut) för VA-anläggning, är till formen allframtidsupplåtelse och skrivs därför inte av.

Materiella anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde minskat med ackumulerade avskrivningar och nedskrivningar. I anskaffningsvärdet ingår förutom inköpspriset även utgifter som är direkt hänförliga till förvärvet.

Tillkommande utgifter

Tillkommande utgifter som uppfyller tillgångskriteriet räknas in i tillgångens redovisade värde. Utgifter för löpande underhåll och reparationer redovisas som kostnader när de uppkommer.

För fastigheter har skillnaden i förbrukningen av betydande komponenter bedömts vara väsentlig. Dessa tillgångar har därför delats upp i komponenter vilka skrivs av separat.

Avskrivningar

Avskrivning sker linjärt över tillgångens beräknade nyttjandeperiod eftersom det återspeglar den förväntade förbrukningen av tillgångens framtida ekonomiska fördelar. Avskrivningen redovisas som kostnad i resultaträkningen.

Byggnader

Nyttjandeperiod

Markinventarier

se nedan

Maskiner och andra tekniska anläggningar

20-50 år

Inventarier, verktyg och installationer

10 år

Fordon

3-10 år

5-7 år

Fastigheterna består av ett antal komponenter med olika nyttjandeperioder. Huvudindelningen är byggnader och mark. Ingen avskrivning sker på komponenten mark vars nyttjandeperiod bedöms som obegränsad. Byggnaderna består av flera komponenter vars nyttjandeperiod varierar.

Följande huvudgrupper av komponenter har identifierats och ligger till grund för avskrivningen på byggnader:

- Stomme

50-60 år

- Installationer, värme, VVS mm

30-40 år

- Ställverk

30 år

- Fasad

40-50 år

- Fönster

40 år

- Transport (hissar, portar mm)

40 år

- Yttertak

40-60 år

- Styr- och övervakning

15 år

- Teknisk utrustning

15-20 år

- Markanläggning

20-40 år

Umeå Vatten och Avfall AB

Org nr 556492-0287

Leasing*Leasetagare*

Alla leasingavtal redovisas som operationella leasingavtal.

Operationella leasingavtal

Leasingavgifterna enligt operationella leasingavtal, inklusive förhöjd förstagångshyra men exklusive utgifter för tjänster som försäkring och underhåll, redovisas som kostnad linjärt över leasingperioden.

Andelar i dotterföretag, intresseföretag och gemensamt styrda företag

Andelar i dotterföretag, intresseföretag och gemensamt styrda företag redovisas till anskaffningsvärde minskat med ackumulerade nedskrivningar. I anskaffningsvärdet ingår förutom inköpspriset även utgifter som är direkt hänförliga till förvärvet.

Skatt

Skatt på årets resultat i resultaträkningen belastar inte taxekollektiven (Vatten och Avlopp samt Avfall och Återvinning) såsom den gör i den legala enhetens redovisning.

Avsättningar

En avsättning redovisas i balansräkningen när företaget har en legal eller informell förpliktelse till följd av en inträffad händelse och det är sannolikt att ett utflöde av resurser krävs för att reglera förpliktelsen och en tillförlitlig uppskattning av beloppet kan göras.

Vid första redovisningstillfället värderas avsättningar till den bästa uppskattningen av det belopp som kommer att krävas för att reglera förpliktelsen på balansdagen. Avsättningarna omprövas varje balansdag.

Intäkter

Det inflöde av ekonomiska fördelar som företaget erhållit eller kommer att erhålla för egen räkning redovisas som intäkt. Intäkter värderas till verkliga värdet av det som erhållits eller kommer att erhållas, med avdrag för rabatter.

Umeå Vatten och Avfall AB:s taxefinansierade verksamhet för vatten och avlopp lyder under Lagen om allmänna vattentjänster (2006:412). Bolagets taxefinansierade avfallsverksamhet regleras av den Kommunala självkostnadsprincipen. Enligt Lagen om allmänna vattentjänster (2006:412) och den Kommunala självkostnadsprincipen får de uttagna avgifterna ej överskrida de kostnader som är nödvändiga för att leverera de avsedda tjänsterna.

Eventuella över- och underuttag bör återföras alt belasta VA- eller Avfallskollektiven inom tre år från att de uppkom genom återbetalning, taxesänkning, taxehöjning eller restriktiv taxehöjning för att uppnå kostnadstäckning över tid.

I enlighet med ovanstående regler redovisas överuttag som en kortfristig skuld (förutbetalda intäkter) och det överuttag som skett för framtida investeringar redovisas enligt Lagen om allmänna vattentjänster (2006:412) som en långfristig skuld och löses upp i takt med att anläggningen skrivs av.

I den legala enheten Umeå Vatten och Avfall AB har dessa överuttag och underuttag historiskt (2016 och tidigare) reglerats med hjälp av obeskattade reserver i form av överavskrivningar. Dessa överuttag och underuttag ligger i legal enhets årsredovisning kvar som obeskattade reserver, men har i denna rapport översatts till investeringsfonder och kortfristig skuld till VA-kollektivet i enlighet med Lagen om allmänna vattentjänster (2006:412) och den kommunala självkostnadsprincipen. Per balansdag 2023-12-31 uppgår obeskattade reserver till 47 378 tkr avseende vatten- och avloppsverksamheten.

Anläggningsavgifter

Vid uttag av anläggningsavgifter periodiseras den del av avgiften som inte avser täcka direkta kostnader i samband med anslutningen. Redovisningen sker över resultaträkningen i samma takt som den allmänna VA-anläggningen skrivs av. Därmed matchas intäkten mot kostnaden för de tillgångar den ska finansiera.

Umeå Vatten och Avfall AB

Org nr 556492-0287

Offentliga bidrag

Ett offentligt bidrag som inte är förknippat med krav på framtida prestation redovisas som intäkt när villkoren för att få bidraget uppfyllts. Ett offentligt bidrag som är förenat med krav på framtida prestation redovisas som intäkt när prestationen utförs. Om bidraget har tagits emot innan villkoren för att redovisa det som intäkt har uppfyllts, redovisas bidraget som en skuld.

Fördelning gemensamma kostnader & intäkter

Eftersom båda verksamhetsgrenarna (Vatten och Avlopp samt Avfall och Återvinning) tar ut sina taxor och avgifter enligt självkostnadsprincip allokera bolaget ut sina gemensamma kostnader (stab, stöd & service) till respektive verksamhetsgren.

Kostnader

Ekonomiadministration
Personaladministration
Kommunikationsstöd
IT-stöd
VD och verksamhetsutveckling
Hållbarhetsadministration
Räntekostnader checkkredit

Fördelningsnyckel

Verksamheternas relativa andel av omsättning i årsbudget
Verksamheternas relativa andel av omsättning i årsbudget
Verksamheternas relativa andel av omsättning i årsbudget
Verksamheternas relativa andel av omsättning i årsbudget
Verksamheternas relativa andel av omsättning i årsbudget
Verksamheternas relativa andel av omsättning i årsbudget
Verksamheternas relativa andel av redovisade ingående värden på anläggningstillgångar exklusive huvudkontorets andel av räntan som fördelas på verksamheternas relativa andel arbetsplatser
Verksamheternas relativa andel arbetsplatser på kontoret

Lokalkostnad huvudkontor

Intäkter

Gemensamma intäkter

Fördelningsnyckel

Verksamheternas relativa andel av omsättning i årsbudget

Fördelning balansposter

Eftersom alla bolagets balansposter inte fullt ut är möjliga att särskilja på huvudverksamheterna har dessa balansposter fördelats på verksamheterna med hjälp av fördelningsnycklar. De poster som i redovisningen på kontonivå kan urskiljas till specifik verksamhet är direktallokerad till den verksamheten. Nedanstående specifikation avser de delar av posterna som inte direkt kan hänföras till respektive verksamhet.

Balanspost

Materiella anläggningstillgångar
Finansiella anläggningstillgångar
Kortfristiga fordringar exkl förutbet kostnader
Förutbetalda kostnader

Fördelningsnyckel

Verksamheternas relativa andel av omsättning i årsbudget
Verksamheternas andel av omsättningen under anskaffningsåret
Verksamheternas andel av omsättning respektive år
Verksamheternas andel av övriga externa kostnader respektive år
Verksamheternas andel av anläggningstillgångarna vid bolagsbildandet
Ackumulerat kassaflöde med indirekt metod per verksamhet
Verksamheternas andel av övriga externa kostnader respektive år

Bundet eget kapital

Långfristiga skulder till moderbolag
Kortfristiga skulder

Umeå Vatten och Avfall AB

Org nr 556492-0287

Not 2   Nettoomsättning per rörelsegren

	2023	2022
<i>Nettoomsättning Vatten och Avlopp</i>		
Brukningstaxa vatten	118 613	114 171
Brukningstaxa avlopp	179 594	169 257
Brukningstaxa dagvatten	21 575	20 701
Utnyttjande av investeringsfond	1 968	1 968
Anläggningstaxa	15 884	14 291
Övrig nettoomsättning	5 844	6 139
Överuttag, avsättning till investeringsfond	-17 804	-20 161
	325 674	306 365
	2023	2022
<i>Nettoomsättning Avfall och Återvinning</i>		
Renhållningstaxa rörlig	50 850	42 866
Lägenhetsavgift	41 025	31 820
Behållaravgift	44 093	34 552
Försäljning återvunnet material och övriga avfallsintänker	5 758	8 412
Övrig nettoomsättning	1 757	1 003
	143 485	118 654

Not 3   Ackumulerade underskott

	2023	2022
<i>Avfall och Återvinning</i>		
Underskott 2021	-2 845	-2 845
Underskott 2022	-6 018	-6 018
Överuttag 2023	1 846	-
Ackumulerat underskott	-7 017	-8 863

Avseende Umevas taxefinansierade avfalls- och återvinningsverksamhet genererades 2023 ett överuttag uppgående till 1 846 tkr. Överuttaget utgör årets resultat då det ackumulerade underskottet från tidigare år är större.

Not 4   Långfristiga skulder

	2023-12-31	2022-12-31
<i>Vatten och Avlopp</i>		
<i>Övriga skulder:</i>		
Förutbetalda anslutningsavgifter	347 116	328 393
	347 116	328 393
Skuld avseende framtida investering i säker vattenförsörjning Umeå		
Ingående balans	53 870	33 709
Överuttag	17 804	20 161
Utnyttjande	-	-
	71 674	53 870

Avseende Umevas taxefinansierade vatten- och avloppsverksamhet gjordes 2023 ett överuttag uppgående till 17 804 tkr (20 161 tkr). Överuttaget har skett för en framtida investering i säker vattenförsörjning för Umeå Kommuns VA-kollektiv och har i enlighet med Lagen om allmänna vattentjänster (2006:412) redovisats som en långfristig skuld. Skulden kommer att lösas upp i takt med att tillgången skrivs av.

Umeå Vatten och Avfall AB

Org nr 556492-0287

Skuld avseende investeringar i Öns avloppsreningsverk

Ingående balans	49 346	51 313
Utnyttjande (avskrivning av tillgången)	-1 968	-1 968
	<u>47 378</u>	<u>49 346</u>
Utgående balans	<u>466 168</u>	<u>431 608</u>

Not 5 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

	2023-12-31	2022-12-31
<i>Vatten och Avlopp</i>		
Upplupna kostnader	<u>6 037</u>	<u>10 437</u>
	6 037	10 437
<i>Avfall och Återvinning</i>		
Upplupna kostnader	1 574	3 387
Överuttag ackumulerat	0	0
Överuttag avfallstaxeintäkter 2011	3 046	3 046
Överuttag avfallstaxeintäkter 2012	1 325	1 325
Överuttag avfallstaxeintäkter 2013	561	561
Överuttag avfallstaxeintäkter 2014	735	735
Överuttag avfallstaxeintäkter 2017	4 585	4 585
Överuttag avfallstaxeintäkter 2018	2 829	2 829
Överuttag avfallstaxeintäkter 2019	552	552
Underskott avfallstaxeintäkter 2020	-8 962	-8 962
Underskott avfallstaxeintäkter 2021	-4 671	-4 671
	<u>1 574</u>	<u>3 387</u>

Umeå, datum enligt digital signatur

Robert Hansson
Verkställande direktör

